

Sygnatura akt *IC 297/16*

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

P., dnia 9 czerwca 2016 r.

Sąd Rejonowy Poznań - Grunwald i Jeżyce w Poznaniu I Wydział Cywilny

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Agnieszka Wodzyńska-Radomska

Protokolant: Barbara Janiszewska-Górka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 31 maja 2016 r. w P.

sprawy z powództwa Prokuratora Prokuratury Rejonowej P. w P., działającego na rzecz J. M. (1)

przeciwko N. K.

o zapłatę

1) zasądza od pozwanej na rzecz J. M. (1) kwotę 1500 zł (jeden tysiąc pięćset złotych) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 19 lutego 2016 roku do dnia zapłaty,

2) nakazuje ściągnąć od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego Poznań - Grunwald i Jeżyce w Poznaniu kwotę 75,00 zł z tytułu opłaty od pozwu, od której powód był zwolniony na podstawie ustawy.

SSR Agnieszka Wodzyńska-Radomska

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym w dniu 25 lutego 2016 roku powód Prokurator Prokuratury Rejonowej P. w P. działający na rzecz J. M. (1) wniósł o zasądzenie od pozwanej N. K. kwoty 1.500 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 19 lutego 2016 roku do dnia zapłaty z tytułu zadośćuczynienia za doznaną krzywdę oraz o zasądzenie od pozwanej kosztów procesu.

W uzasadnieniu powód podał, że prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego Poznań - Grunwald i Jeżyce w Poznaniu, Wydział III Karny, z dnia 18 listopada 2015 roku, w sprawie III K 270/15, N. K. została uznana za winną popełnienia m. in. przestępstwa z art. 280 § 1 k.k., w zw. z art. 283 k.k. w zb. z art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. polegającego na tym, że w dniu 7 września w P. przy ul. (...), rozpylając w kierunku J. M. (2) nieustalony bliżej gaz, doprowadziła ją do stanu bezbronności i spowodowała rozstrój zdrowia w postaci chemicznego podrażnienia spojówek obu oczu oraz błony śluzowej górnych dróg oddechowych, skutkujący naruszeniem czynności narządu ciała na czas poniżej siedmiu dni, a następnie dokonała zaboru w celu przywłaszczenia dwóch paczek papierosów marki V. (...), o łącznej wartości 26 zł, na szkodę K. R.. Zdaniem powoda kwota 1.500 zł stanowić będzie adekwatny ekwiwalent pieniężny za krzywdę doznaną przez J. M. (2). Pozwana pismem z dnia 21 stycznia 2016 roku została wezwana do dobrowolnej zapłaty kwoty 1.500 zł, w terminie 14 dni od odebrania wezwania, jednak nie zastosowała się do treści wezwania.

W odpowiedzi na pozew wniesionej w dniu 5 maja 2016 roku pozwana wniosła o oddalenie powództwa oraz o zwolnienie od kosztów sądowych w całości. W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew pozwana podała, że jest inwalidą III grupy, a jej świadczenie z tego tytułu wynosi 337,57 zł netto. Ponadto, od dnia 1 kwietnia 2016 roku posiada zatrudnienie z wynagrodzeniem 1.350 zł. Dalej wskazała, że zajmuje mieszkanie po swojej matce i pokrywa wszystkie koszty związane z utrzymaniem. Podała również, że choruje co wiąże się z zakupem leków oraz jest zobowiązana do płacenia alimentów na małoletniego syna, który zamieszkuje wraz ze swoim ojcem, a także posiada inne wydatki

związane z utrzymaniem. Dodatkowo podkreśliła, że przeprosiła pokrzywdzonych oraz bardzo żałuje swojego tego co zrobiła.

Pokrzywdzona J. M. (1) została pouczona o możliwości wstąpienia do sprawy w charakterze powoda (zarządzenie k. 8 pkt. 3), jednakże z możliwości tej nie skorzystała.

Na rozprawie w dniu 31 maja 2016 roku pozwana wnioskuje, aby w przypadku uwzględnienia powództwa należność została rozłożona na raty.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 7 września 2014 roku miało miejsce zdarzenie w wyniku którego poszkodowana została J. M. (1). Tego dnia około godziny 14.15 do sklepu (...), znajdującego się w P., przy ul. (...), w którym pracowała poszkodowana, przyszła pozwana N. K., która po tym jak okazało się, że nie ma środków pieniężnych na koncie, wyjęła z torebki gaz i rozpyliła go w kierunku J. M. (3). Bezpośrednio po zdarzeniu poszkodowana została przewieziona do szpitala, gdzie podano jej tlen oraz wykonano stosowne badania. W wyniku zdarzenia J. M. (3) doznała chemicznego podrażnienia spojówek obu oczu oraz błony śluzowej górnych dróg oddechowych. Obrażenia te spowodowały rozstrój zdrowia na czas trwający nie dłużej niż 7 dni.

Dowody: sprawozdanie z badania sądowo lekarskiego J. M. (4) n kiej z dnia 10 września 2014 roku – k. 101 akt III K 270/15; zeznania J. M. (4) n kiej – k. 42;

Wyrokiem z dnia 18 listopada 2015 roku Sąd Rejonowy Poznań - Grunwald i Jeżyce w Poznaniu uznał N. K. za winną popełnienia czynu z art. 280 § 1 k.k. w zw. z art. 283 k.k. w zb. z art. 157 § 2 k.k., polegającego na tym, że w dniu 7 września 2014 roku w P. przy ul. (...) rozpylając w kierunku J. M. (3) nieustalony bliżej gaz doprowadziła ją do stanu bezbronności i spowodowała rozstrój zdrowia w postaci chemicznego podrażnienia spojówek obu oczu oraz błony śluzowej górnych dróg oddechowych, skutkujący naruszeniem czynności narządu ciała na czas poniżej siedmiu dni, a następnie dokonała zaboru w celu przywłaszczenia dwóch paczek papierosów marki V. (...) o łącznej wartości 26 zł, działając na szkodę J. M. (3) i K. R., za co wymierzono jej karę 12 miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin w stosunku miesięcznym.

Dowody: wyrok Sądu Rejonowego Poznań Grunwald i J. w P. z dnia 18 listopada 2015 roku, sygn. akt III K 270/15 – k. 309-111 akt III K 270/15;

Pismem z dnia 21 stycznia 2015 roku pozwana została wezwana do zapłaty kwoty 1.500 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną przez J. M. (3) krzywdę. Pozwana nie zastosowała się do wezwania.

Dowody: wezwanie do zapłaty z dnia 21 stycznia 2015 roku – k. 4;

N. K. ma 34 lata, posiada lekki stopień niepełnosprawności w związku z czym otrzymuje rentę w wysokości 337,57 zł miesięcznie. Od 1 kwietnia 2016 roku pozwana jest zatrudniona na umowę o pracę i z tego tytułu otrzymuje wynagrodzenie w kwocie 1.350 zł miesięcznie. Pozwana leczy się w (...) oraz w Poradni Neurologicznej. Pozwana ponosi koszty utrzymania mieszkania w wysokości 371,80 zł miesięcznie oraz opłaty za energię elektryczną oraz gaz. Pozwana zobowiązana jest również uiszczać alimenty na syna w wysokości 200 zł miesięcznie.

Dowody: orzeczenie o stopniu niepełnosprawności z dnia 9 kwietnia 2014 roku – k. 16; zaświadczenie ZUS z dnia 1 lutego 2016 roku – k. 17; decyzja o waloryzacji renty z dnia 17 marca 2015 roku – k. 18; decyzja o ustaleniu prawa do renty za dalszy okres z dnia 13 lipca 2015 roku – k. 19; kopia recept – k. 20, k. 22-23; zaświadczenie lekarskie o stanie zdrowia – k. 24; informacja dla lekarza kierującego – k. 25; faktura VAT nr (...) – k. 26; faktura VAT (...) – k. 27; zawiadomienie o zmianie opłat obowiązujących od dnia 1 stycznia 2016 roku – k. 28;

Sąd ocenił dowody, jak następuje:

Dokonując ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie Sąd uwzględnił dokumenty zgromadzone w aktach powołane powyżej oraz w aktach o syng. III K 270/15. Przy ustalaniu stanu faktycznego Sąd wziął pod uwagę także przepisy art. 229 k.p.c. i 230 k.p.c. W graniach dyspozycji tych przepisów Sąd uwzględnił te okoliczności zgłoszone w toku procesu przez strony, które pozostawały bezsporne między nimi, w szczególności wynikające z kserokopii przedłożonych dokumentów.

Dla ustalenia stanu faktycznego w niniejszej sprawie przydatne były również zeznania J. M. (1). Zeznania te były spójne, logiczne oraz korespondowały z pozostałym materiałem dowodowym zgromadzonym w niniejszej sprawie.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo należało uznać za zasadne.

Powód działający na rzecz J. M. (3) domagał się od pozwanej ostatecznie kwoty 1.500 zł tytułem zadośćuczynienia w związku ze zdarzeniem z dnia 7 września 2014 roku.

Podstawę prawną roszczenia powoda stanowiły normy przewidujące odpowiedzialność deliktową. Zgodnie z art. 415 kc, kto z winy swej wyrządził drugiemu szkodę, obowiązany jest do jej naprawienia. Sąd Rejonowy wskazał na trzy przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej, które muszą zaistnieć kumulatywnie, aby można było uznać, iż dany podmiot winien odpowiadać za szkodę wyrządzoną w dobrach chronionych innej osoby.

Pierwszą przesłankę odpowiedzialności odszkodowawczej stanowi ustalenie, czy zaistniało zdarzenie, z którym system prawny łączy obowiązek naprawienia szkody. Okoliczność ta została w niniejszej sprawie ustalona na podstawie prawomocnego wyroku karnego, w którym N. K. została skazana na karę 12 miesięcy ograniczenia wolności za to, że w dniu 7 września 2014 roku w P. przy ul. (...) rozpylając w kierunku J. M. (3) nieustalony bliżej gaz doprowadziła ją do stanu bezbronności i spowodowała rozstrój zdrowia w postaci chemicznego podrażnienia spojówek obu oczu oraz błony śluzowej górnych dróg oddechowych, skutkujący naruszeniem czynności narządu ciała na czas poniżej siedmiu dni, a następnie dokonała zaboru w celu przywłaszczenia dwóch paczek papierosów marki V. (...) o łącznej wartości 26 zł, działając na szkodę J. M. (3) i K. R..

Zgodnie z art. 11 k.p.c. ustalenia wydanego w postępowaniu karnym prawomocnego wyroku skazującego co do popełnienia przestępstwa wiążą sąd w postępowaniu cywilnym. Przepis ten określa prejudycjalność, czyli moc wiążącą prawomocnych wyroków karnych skazujących, stanowiącą odstępstwo od zasady bezpośredniości, swobodnej oceny dowodów i niezawisłości sędziego.

Sąd cywilny związany jest tylko ustaleniami dotyczącymi popełnienia przestępstwa - a więc okolicznościami składającymi się na jego stan faktyczny, czyli osobą sprawcy, przedmiotem przestępstwa oraz czynem przypisanym oskarżonemu - które znajdują się w sentencji wyroku. Oznacza to, że sąd - rozpoznając sprawę cywilną - musi przyjąć, że skazany popełnił przestępstwo przypisane mu wyrokiem karnym (wyrok SN z dnia 14 kwietnia 1977 r., IV PR 63/77, LEX nr 7928). Związanie dotyczy ustalonych w sentencji wyroku znamion przestępstwa, a także okoliczności jego popełnienia, dotyczących czasu, miejsca, poczytalności sprawcy itp. Wszelkie inne ustalenia prawomocnego, skazującego wyroku karnego, wykraczające poza elementy stanu faktycznego przestępstwa, nie mają mocy wiążącej dla sądu cywilnego, nawet jeśli są zawarte w sentencji wyroku. Nie są wiążące okoliczności powołane w uzasadnieniu wyroku. W konsekwencji wyłączona jest też możliwość dochodzenia roszczeń w sposób sprzeczny z ustaleniami wyroku karnego. Przy czym istota związania sądu cywilnego skazującym wyrokiem karnym wyraża się w tym, że w skład podstawy faktycznej rozstrzygnięcia sądu cywilnego wchodzi czyn opisany w sentencji karnego wyroku skazującego, a sąd ten pozbawiony jest możliwości dokonywania ustaleń w tym zakresie, w tym w szczególności ustaleń odmiennych niż przeniesione na podstawie tego wyroku z procesu karnego (wyrok SA w Białymstoku z dnia 25 czerwca 2015 roku, ACa 216/15, LEX 1765925).

Drugą przesłankę odpowiedzialności odszkodowawczej stanowi powstanie szkody, czyli uszczerbku w dobrach i interesach prawnie chronionych, doznanego wbrew woli poszkodowanego. W przypadku J. M. (3) jest to szkoda niemajątkowa na osobie, w postaci jego rozstroju zdrowia.

Ostatnim warunkiem przypisania odpowiedzialności deliktowej jest zaistnienie normalnego związku przyczynowego między zdarzeniem a szkodą, w rozumieniu art. 361 § 1 kc., który w niniejszej sprawie polegał na tym, że działanie pozwanej, tj. rozpylenie w kierunku J. M. (3) gazu spowodowało u niej podrażnienia spojówek obu oczu oraz błony śluzowej górnych dróg oddechowych. Natomiast gdyby pozwana nie rozpyliła gazu, do wskazanych podrażnień by nie doszło, a nadto są one zwykłym, normalnym (a nie wyjątkowym) następstwem tego rodzaju zachowania.

Mając na uwadze powyższe po stronie pozwanej wystąpiły kumulatywnie wszystkie przesłanki odpowiedzialności deliktowej.

W niniejszej sprawie znajdują zastosowanie przepisy art. 444 § 1 kc oraz art. 444 § 1 kc w zw. z art. 445 § 1 kc., które regulują kwestię domagania się odszkodowania oraz zadośćuczynienia w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia.

Podkreślić przy tym należy, że zadośćuczynienie pieniężne ma na celu przede wszystkim złagodzenie cierpień, będących konsekwencją wyrządzenia szkody i obejmuje wszystkie cierpienia fizyczne i psychiczne, zarówno już doznane, jak i te, które wystąpią w przyszłości.

Wprawdzie art. 445 § 1 k.c. nie wskazuje żadnych kryteriów, którymi należy się kierować przy określeniu wysokości zadośćuczynienia. Uczyniła to przede wszystkim judykatura, z poglądów której wynika, że zadośćuczynienie ma przede wszystkim charakter kompensacyjny, wobec czego jego wysokość nie może stanowić zapłaty symbolicznej lecz musi przedstawiać ekonomicznie odczuwalną wartość. Z drugiej strony wysokość ta nie może być nadmierna w stosunku do doznanej krzywdy, ale musi być "odpowiednia" to znaczy utrzymana w odpowiednich granicach. Wysokość sumy pieniężnej, stanowiącej zadośćuczynienie za krzywdę, powinna być ustalona po uwzględnieniu wszelkich zachodzących okoliczności, zwłaszcza mających wpływ na rozmiar doznanej krzywdy. Określenie wysokości zadośćuczynienia powinno być więc dokonane z uwzględnieniem wszystkich zachodzących okoliczności danego przypadku.

W przedmiotowej sprawie powódka doznała chemicznego podrażnienia spojówek obu oczu oraz błony śluzowej górnych dróg oddechowych. Obrażenia te spowodowały rozstrój zdrowia na czas trwający nie dłużej niż 7 dni. Oprócz dolegliwości związanych z cierpieniem fizycznym zdarzenie z dnia 7 września 2014 roku wywołało u powódki cierpienia psychiczne, takie jak strach i lęk przed wyjściem z domu.

W rozpoznawanej sprawie w ocenie Sądu kwota 1.500 zł jest adekwatna do rozmiaru doznanej przez powódkę krzywdy, a zwłaszcza do stopnia jego cierpień, długotrwałości choroby i leczenia oraz stanu ogólnej niezdolności fizycznej i psychicznej.

Uwzględniając powyższe Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powódki łącznie kwotę 1.500 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 19 lutego 2016 roku do dnia zapłaty, tj. od następnego po dniu, w którym upływał termin płatności zadośćuczynienia, wskazany przez Prokuratora Prokuratury Rejonowej w skierowanym do pozwanej wezwaniu do zapłaty.

Jednocześnie Sąd nie uwzględnił wniosku pozwanej o rozłożenie należności na raty. Pozwana wprawdzie posiada stały miesięczny dochód w postaci renty, ale wynosi ona zaledwie 337,57 zł, natomiast zatrudnienia oraz wysokości osiąganego z tego tytułu dochodu w żaden sposób nie udokumentowała, tym samym w żaden sposób nie gwarantuje, że będzie spłacała należność w ratach. Zaproponowana przez pozwaną rata jest natomiast bardzo niska około 100 zł, a przyjęcie takiej małej raty byłoby pokrzywdzeniem dla poszkodowanej. Należy zauważyć, iż pozwana również do tej pory nie podjęła najmniejszych starań, aby spłacić choć część wskazanej należności, nie poczyniła również oszczędności na poczet opisanego w pozwie zobowiązania. W ocenie Sądu świadczy to o braku dobrej woli ze strony

pozwanej, aby sprostać zobowiązaniu opisanemu w pozwie. Również ten brak dobrej woli przesądził stanowisko Sądu, iż pozwana nie zasługuje na dobrodziejstwo, jakim jest rozłożenie świadczenia na raty. Stąd też Sąd uznał, że nie ma podstaw do zastosowania wobec niej art. 320 k.p.c.

W pkt. 2 wyroku Sąd na podstawie art. 113 u.k.s.c nakazał ściągnąć od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego Poznań Grunwald i J. w P. kwotę 75 zł z tytułu opłaty od pozwu, od której powód był zwolniony na podstawie ustawy.

SSR Agnieszka Wodzyńska - Radomska